ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (ôsma komora)

z 24. marca 2011*

Vo veci T-377/06,

Comap SA, so sídlom v Paríži (Francúzsko), v zastúpení: pôvodne A. Wachsmann a C. Pommiès, neskôr A. Wachsmann a D. Nourissier, a napokon A. Wachsmann a S. de Guigné, advokáti,

žalobkyňa,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: A. Nijenhuis a V. Bottka, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci N. Coutrelis, advokát,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh na čiastočné zrušenie rozhodnutia Komisie K(2006) 4180 z 20. septembra 2006 o konaní podľa článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP

* Jazyk konania: francúzština.

(vec COMP/F-1/38.121 – Tvarovky), ako aj návrh na zníženie pokuty uloženej žalobkyni v uvedenom rozhodnutí,

VŠEOBECNÝ SÚD (ôsma komora),

v zložení: predsedníčka komory M. E. Martins Ribeiro, sudcovia N. Wahl (spravodajca) a A. Dittrich,

tajomník: T. Weiler, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 4. februára 2010,

vyhlásil tento

Rozsudok

Okolnosti predchádzajúce sporu a napadnuté rozhodnutie

1 Rozhodnutím K(2006) 4180 z 20. septembra 2006 o konaní podľa článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (vec COMP/F-1/38.121 – Tvarovky) (zhrnutie v Ú. v. EÚ L 283, 2007, s. 63, ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) Komisia Európskych spoločenstiev

konštatovala, že niekoľko podnikov porušilo článok 81 ods. 1 ES a článok 53 Dohody o Európskom hospodárskom priestore (EHP) tým, že sa počas rôznych období medzi 31. decembrom 1988 a 1. aprílom 2004 podieľali na jedinom, komplexnom a nepretržitom porušovaní pravidiel Spoločenstva v oblasti hospodárskej súťaže v podobe súboru protisúťažných dohôd a zosúladených postupov na trhu s medenými tvarovkami a tvarovkami zo zliatin medi, ktoré zahŕňali územie EHP. Porušovanie spočívalo v určovaní cien, dohodách na cenníkoch, zľavách a rabatoch a mechanizmoch zvyšovania cien, v rozdelení vnútroštátnych trhov a zákazníkov a vo výmene ďalších obchodných informácií, ako aj v účasti na pravidelných stretnutiach a udržiavaní ďalších kontaktov, ktoré mali uľahčiť porušovanie.

2 Žalobkyňa spoločnosť Comap SA, ktorá je výrobcom medených tvaroviek, a jej materská spoločnosť v rozhodnej dobe – holdingová spoločnosť Legris Industries SA – sú uvedené medzi adresátmi napadnutého rozhodnutia.

3 Dňa 9. januára 2001 spoločnosť Mueller Industries Inc., ďalší výrobca medených tvaroviek, informovala Komisiu o existencii kartelu v odvetví tvaroviek a v ďalších priemyselných odvetviach spojených s trhom s medenými rúrami a o svojej vôli spolupracovať na základe oznámenia Komisie o neuložení alebo znížení pokút v kartelových veciach (Ú. v. ES C 207, 1996, s. 4, ďalej len „oznámenie o spolupráci z roku 1996“) (odôvodnenie č. 114 napadnutého rozhodnutia).

4 V dňoch 22. a 23. marca 2001 Komisia v rámci vyšetrovania týkajúceho sa medených rúr a tvaroviek vykonala podľa článku 14 ods. 3 nariadenia Rady č. 17 zo 6. februára 1962, Prvého nariadenia implementujúceho články [81 ES] a [82 ES] (Ú. v. ES 13, s. 204; Mim. vyd. 08/001, s. 3), neohlásenú kontrolu v priestoroch niekoľkých podnikov (odôvodnenie č. 119 napadnutého rozhodnutia).

5 Po tejto prvej kontrole Komisia v apríli 2001 rozdelila svoje vyšetrovanie týkajúce sa medených rúr na tri samostatné konania, a to konanie vo veci COMP/E-1/38.069 (Medené sanitárne rúry), konanie vo veci COMP/F-1/38.121 (Tvarovky) a konanie vo veci COMP/E-1/38.240 (Priemyselné rúry) (odôvodnenie č. 120 napadnutého rozhodnutia).

6 V dňoch 24. a 25. apríla 2001 Komisia vykonala ďalšiu neohlásenú kontrolu v priestoroch Delta plc, spoločnosti na čele medzinárodnej stavebnej skupiny, ktorej inžinierske oddelenie združovalo niekoľko výrobcov tvaroviek. Táto kontrola sa týkala len tvaroviek (odôvodnenie č. 121 napadnutého rozhodnutia).

7 Od februára resp. marca 2002 zaslala Komisia dotknutým stranám niekoľko žiadostí o informácie podľa článku 11 nariadenia č. 17, neskôr článku 18 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 [ES] a 82 [ES] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205) (odôvodnenie č. 122 napadnutého rozhodnutia).

8 V septembri 2003 podala spoločnosť IMI plc žiadosť, aby sa na ňu použilo oznámenie o spolupráci z roku 1996. Po tejto žiadosti nasledovali žiadosti skupiny Delta (marec 2004) a spoločnosti FRA.BO SpA (júl 2004). Poslednú žiadosť o zhovievavosť podala v máji 2005 spoločnosť Advanced Fluid Connections plc (odôvodnenia č. 115 až 118 napadnutého rozhodnutia).

9 Dňa 22. septembra 2005 Komisia v rámci veci COMP/F-1/38.121 (Tvarovky) začala konanie o porušení a prijala oznámenie o výhradách, ktoré bolo oznámené žalobkyni (odôvodnenia č. 123 a 124 napadnutého rozhodnutia).

10 Dňa 20. septembra 2006 Komisia prijala napadnuté rozhodnutie.

11 V článku 1 napadnutého rozhodnutia, Komisia konštatovala, že žalobkyňa porušila ustanovenia článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP medzi 31. januárom 1991 a 1. aprílom 2004.

12 Za toto porušenie Komisia v článku 2 písm. g) napadnutého rozhodnutia uložila Legris Industries pokutu vo výške 46,8 milióna eur, za ktorej zaplatenie je žalobkyňa spoločne a nerozdielne zodpovedná do výšky 18,56 milióna eur.

13 Na stanovenie výšky pokuty uloženej každému podniku uplatnila Komisia v napadnutom rozhodnutí metódu definovanú v usmerneniach k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 [UO] (Ú. v. ES C 9, 1998, s. 3; Mim. vyd. 08/001, s. 171, ďalej len „usmernenia z roku 1998“).

14 Pokiaľ ide najskôr o stanovenie východiskovej sumy pokuty podľa závažnosti porušenia, Komisia kvalifikovala porušenie ako veľmi závažné z dôvodu jeho povahy a zemepisného rozsahu (odôvodnenie č. 755 napadnutého rozhodnutia).

15 Keďže sa Komisia ďalej domnievala, že medzi dotknutými podnikmi existujú významné rozdiely, pristúpila k odlišnému zaobchádzaniu, pričom na tieto účely vychádzala z ich relatívneho významu na relevantnom trhu určeného podľa ich podielu na trhu. Na tomto základe rozdelila dotknuté podniky do šiestich kategórií (odôvodnenie č. 758 napadnutého rozhodnutia).

16 Žalobkyňa bola zaradená do štvrtej kategórie, pre ktorú bola východisková suma pokuty stanovená na 14,25 milióna eur (odôvodnenie č. 765 napadnutého rozhodnutia).

17 Na základe dĺžky trvania účasti žalobkyne na porušovaní (trinásť rokov a dva mesiace) Komisia ďalej zvýšila pokutu o 130 % (odôvodnenie č. 775 napadnutého rozhodnutia), čo viedlo k stanoveniu východiskovej sumy pokuty vo výške 32,7 milióna eur (odôvodnenie č. 777 napadnutého rozhodnutia).

18 Za priťažujúcu okolnosť bolo považované ďalej pokračovanie účasti na porušení po kontrolách Komisie, čo odôvodňovalo zvýšenie východiskovej sumy pokuty uloženej žalobkyni o 60 % (odôvodnenie č. 785 napadnutého rozhodnutia).

19 Na základe 10 % stropu na pokuty uložené podľa článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 Komisia znížila sumu pokuty uloženej žalobkyni na 18,56 milióna eur.

Konanie a návrhy účastníkov konania

20 Žalobkyňa návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 14. decembra 2006 podala žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

21 Na základe správy sudcu spravodajcu Všeobecný súd (ôsma komora) rozhodol o otvorení ústnej časti konania a v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania upravených v článku 64 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu vyzval žalobkyňu a Komisiu, aby písomne odpovedali na určité otázky, na ktoré žalobkyňa a Komisia odpovedali 19. novembra 2009 a 26. novembra 2009.

22 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky, ktoré im Všeobecný súd položil, boli vypočuté na pojednávaní 4. februára 2010.

23 Žalobkyňa navrhuje, aby Všeobecný súd:

— zrušil napadnuté rozhodnutie v rozsahu, v akom jej Komisia pripísala zodpovednosť za iné obdobia než obdobie od decembra 1997 do marca 2001,

— zmenil články 1 a 2 napadnutého rozhodnutia tak, že zníži pokutu, ktorá jej bola uložená,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

24 Komisia navrhuje, aby Všeobecný súd:

— zamietol žalobu,

— zaviazal žalobkyňu na náhradu trov konania.

25 Na pojednávaní žalobkyňa po otázke položenej Všeobecným súdom uviedla, že nespochybňuje svoju účasť na karteli v období rokov 1995 až 1997.

Právny stav

26 Žalobkyňa uvádza dve série žalobných dôvodov, a to žalobné dôvody týkajúce sa dĺžky trvania jej účasti na porušení na jednej strane a žalobné dôvody súvisiace s výpočtom výšky pokuty na strane druhej.

O dĺžke trvania účasti žalobkyne na porušení

Tvrdenia účastníkov konania

27 Žalobkyňa spochybňuje svoju účasť na karteli, pokiaľ ide o obdobie po kontrolách na mieste vykonaných Komisiou v marci 2001. Tvrdí tiež, že uvádzané porušenie sa skončilo v období medzi septembrom 1992 a decembrom 1994 (teda 27 mesiacov), a preto sú skutkové okolnosti pred decembrom 1994 premlčané.

— O období po marci 2001

28 Žalobkyňa najskôr pripomenula judikatúru týkajúcu sa dôkazného bremena a úrovne dôkaznej povinnosti a tvrdí, že pokiaľ ide o údajné pokračovanie porušenia aj po kontrolách vykonaných u niektorých konkurentov v marci 2001, Komisia si protirečí. V tomto ohľade žalobkyňa odkazuje na odôvodnenie č. 590 napadnutého rozhodnutia, v ktorom Komisia tvrdila, že v období po marci 2001 (a prinajmenšom do júna 2003) kartel zaznamenával „obdobie zníženej intenzity s obmedzenými kontaktmi", zatiaľ čo v odôvodnení č. 600 napadnutého rozhodnutia tvrdila, že až do apríla 2004 „neboli účastníci kartelu schopní zaviesť nový systém alebo novú formu spolupráce", pričom akýkoľvek odkaz na European Fittings Manufacturers Association (EFMA, Európske združenie výrobcov tvaroviek), „centrálny bod", okolo ktorého sa organizovali protisúťažné postupy vytýkané Komisiou, už nebol, pokiaľ ide o obdobie od apríla 2001, v napadnutom rozhodnutí uvedený.

29 Podľa žalobkyne sa všetky kontakty, ku ktorým došlo medzi dotknutými konkurentmi v tomto období, odohrávali na dvojstrannej úrovni, s výnimkou kontaktov nadviazaných počas stretnutí logistického výboru Fédération française des négociants en appareils sanitaires, chauffage, climatisation et canalisations (FNAS, Francúzska federácia obchodníkov so sanitárnymi zariadeniami, s kúrením, klimatizáciou a kanalizáciami), ktoré boli úplne legitímnymi alebo sporadickými udalosťami a týkali sa zemepisných oblastí, ktoré nemali súvislosť s oblasťou, na ktorú sa vzťahovali uvedené celoeurópske dohody v priebehu predchádzajúceho obdobia. Tieto kontakty okrem toho priviedli na javisko jednotlivcov, ktorých sa predchádzajúce obdobie netýkalo a ich existencia sa najmä opierala len o údajné dôkazy predložené spoločnosťou FRA.BO, ako aj o oficiálne zápisnice zo stretnutí, ktoré organizovala a ktorým predsedala FNAS.

30 Komisia totiž v napadnutom rozhodnutí rozlišovala tri série skutkových okolností, a to dvojstranné kontakty s FRA.BO, epizódu z veľtrhu v Essene (Nemecko) a stretnutia logistického výboru FNAS, ktoré na seba podľa žalobkyne vôbec nenadväzujú.

31 Pokiaľ ide o dvojstranné kontakty s FRA.BO, žalobkyňa najskôr tvrdí, že tvrdenia obsiahnuté v žiadosti spoločnosti FRA.BO o zhovievavosť nie sú dôvodné. Tieto tvrdenia sú nepresné a sú nepodložené a/alebo nie sú dôveryhodné vo vzťahu k skutočnej situácii, ako ju opisuje žalobkyňa a ako ju prezentovala v dokumentoch poskytnutých v odpovedi na oznámenie o výhradách a v pripomienkach z 20. februára a 15. marca 2006.

32 Žalobkyňa ďalej tvrdí po prvé, že uvedené dvojstranné kontakty sú legitímne z priemyselných a obchodných dôvodov. V tomto ohľade sa odvoláva na krížové dodávky, ktoré také kontakty odôvodňovali, ako aj na presné číselné údaje za obdobie rokov 2001 až 2005, ktoré sa na tieto dodávky vzťahujú a ktoré uviedla vo svojej odpovedi na oznámenie o výhradách.

33 Po druhé kontakty so spoločnosťou FRA.BO existovali aj v otázke možnej priemyselnej spolupráce, keďže FRA.BO chcela predať časť prebytkov v oblasti medených tvaroviek a plynových skriniek zo svojej továrne Meteor nachádzajúcej sa v lyonskom regióne (Francúzsko), čo viedlo k sérii tak telefonických, ako aj priamych kontaktov.

34 Po tretie existovali aj opakované kontakty súvisiace so želaním spoločnosti FRA.BO uviesť na európsky trh nový typ tvarovky – „kombinovanú tvarovku voda/plyn“. Aj keď tento nový typ tvarovky už homologizovali v Taliansku, Európsky výbor pre štandardizáciu (CEN) z bezpečnostných dôvodov odmietol schváliť rozšírenie homologizácie tohto typu tvarovky „na celú Európu“. FRA.BO sa preto skontaktovala so svojimi konkurentmi, aby sa pokúsili pripraviť spoločný spis v prospech tohto typu tvarovky a lobovali v Bruseli (Belgicko). Napriek tomu, že so svojím postupom neuspela, viedol ku kontaktom. Kontakty zo 4. a 5. júna 2003 medzi pani P. (FRA.BO) a pánom Le. (zamestnanec žalobkyne) treba vnímať z tohto pohľadu.

35 Nakoniec tvrdenia spoločnosti FRA.BO, ako ich prevzala Komisia, nie sú podložené. V tomto ohľade žalobkyňa po prvé spochybňuje tvrdenie FRA.BO, podľa ktorého ju v priebehu telefonického rozhovoru medzi pánom Le. a pani P. 5. februára 2004 vopred informovala o svojich rozhodnutiach v otázke cien na rok 2004, pokiaľ ide o Francúzsko a Španielsko, ako aj za svoju grécku dcérsku spoločnosť. Žalobkyňa zdôrazňuje, že k ohláseniu zvýšenia jej cien dcérskou spoločnosťou došlo 12. januára 2004, čiže v čase tohto telefonického rozhovoru už bolo verejné. Vo Francúzsku sa ceny medených tvaroviek zvýšili v roku 2004 o 14 % a nie o 8 %, ako tvrdí FRA.BO. Okrem toho FRA.BO v rozpore s tvrdením, podľa ktorého uviedla, že nemá v úmysle ohlásiť zvýšenie cien, pokiaľ ide o Španielsko, pristúpila k zvýšeniu o 2,5 % v roku 2004.

36 Po druhé žalobkyňa tvrdí, že keď Komisia v odôvodnení č. 514 napadnutého rozhodnutia hovorí o „stretnutiach na priemyselných veľtrhoch a na letiskách“, preberá najneurčitejšie časti vyhlásení spoločnosti FRA.BO. Žalobkyňa kritizuje skutočnosť, že FRA.BO neuvádza nijaký presný príklad protisúťažných obchodov. Jediné stretnutie medzi zástupcami spoločnosti FRA.BO a žalobkyne sa uskutočnilo v apríli 2003 na veľtrhu v Padove (Taliansko), počas ktorého sa o situácii na talianskom trhu hovorilo len všeobecne. Žalobkyňa sa domnieva, že keďže vyhlásenia spoločnosti FRA.BO sú nepodložené a mimoriadne neurčité, Komisia ich nemôže uznať voči žalobkyni a použiť ako prípustné dôkazy.

37 Pokiaľ ide o veľtrh v Essene, žalobkyňa tvrdí, že na základe náhodných stretnutí Komisia vyvodzuje argument aj z kontaktu, ku ktorému došlo medzi pánom K. (zamestnanec žalobkyne) a pánom H. (IBP Ltd) 18. marca 2004 počas uvedeného veľtrhu, aby preukázala pokračovanie porušenia po roku 2001 a jeho zemepisný rozsah. Žalobkyňa uvádza, že išlo o stretnutie bez protisúťažného charakteru, ktoré nemožno spájať

s udalosťami pred marcom 2001, a že v čase tohto stretnutia si bola jasne vedomá svojich povinností podľa práva hospodárskej súťaže.

38 Žalobkyňa pripomína, že podľa vyhlásenia IBP pán K. požiadal pána H., aby mu poskytol údaje, pokiaľ ide o vývoj cenovej politiky IBP v Nemecku. V skutočnosti podľa žalobkyne došlo k tejto diskusii v rámci jej kontroly hospodárskej súťaže, pretože počula svojich zákazníkov hovoriť o budúcom zvýšení cien spoločnosti IBP. Žalobkyňa dodáva, že pán H odpovedal na otázku pána K. len veľmi neurčito, pričom vôbec neuviedol percentuálnu úroveň zvýšenia ani dátum jeho oznámenia, hoci k nemu malo dôjsť čoskoro. V tomto ohľade žalobkyňa vysvetľuje, že nový cenník IBP bol zverejnený sotva desať dní po uvedenom rozhovore. Medzi pánom H. a pánom K. okrem toho k dvojstrannej výmene informácií nedošlo. Vyhlásenie IBP neposkytuje nijakú informáciu o tom, že by pán K. poskytol pánovi H. akékoľvek informácie.

39 Žalobkyňa zdôrazňuje, že toto stretnutie na veľtrhu v Essene predstavuje dvojstranný a príležitostný kontakt, ktorý nemal protisúťažnú povahu. Keďže existencia niekoľkých dvojstranných kontaktov v celkovo konkurenčnom kontexte nestačí na to, aby sa z právneho hľadiska dostatočne preukázalo pokračovanie kartelu, Komisia mala náhodné stretnutie v Essene zo svojho spisu odstrániť. Podľa žalobkyne v žiadnom prípade neexistuje akýkoľvek náznak o vôli zosúladiť konanie žalobkyne a spoločnosti IPB na trhu ani o existencii zhody vôle s cieľom osvojiť si určité správanie na nemeckom trhu v marci 2004. Navyše okrem skutočnosti, že vyhlásenia podniku v rámci jeho žiadosti o zhovievavosť sú dôkazom, ktorý má len slabú dôkaznú hodnotu, žalobkyňa uvádza, že nijaká iná skutočnosť v spise Komisie nepodáva ani najmenší dôkaz o porušení pravidiel hospodárskej súťaže na nemeckom trhu v marci 2004.

40 Žalobkyňa tiež poznamenáva, že konverzácia, o ktorej sa hovorí vo vyhlásení IBP, nemá nijakú súvislosť s kartelom potrestaným Komisiou. Podľa žalobkyne nedošlo

po kontrolách na mieste vykonaných Komisiou v marci 2001 k nijakej protisúťažnej komunikácii. Je teda neprirodzené usilovať sa vytvoriť „spojenie medzi jadrom [napadnutého] rozhodnutia a krátkou schôdzkou na chodbách veľtrhu“. Táto schôdzka okrem toho nemá nijaký vzťah k EFMA a štruktúre cien v Európe a uskutočnila sa medzi dvomi osobami, o ktorých sa netvrdí, že sa zúčastnili na predchádzajúcich sporných postupoch. K tejto schôdzke navyše došlo najskôr tri roky po skončení týchto postupov v dôsledku vyšetrovania vykonaného Komisiou. Žalobkyňa tvrdí, že Komisia sa dopustila nesprávneho právneho posúdenia, keď sa takto na základe tejto skutočne druhoradej udalosti usilovala preukázať pokračovanie skoršieho porušenia.

41 Žalobkyňa tiež uvádza, že jej prezident a generálny riaditeľ pán B. zaslal FNAS 16. marca 2004 list, aby sa dištancoval od „silných slov“, ktoré zazneli na stretnutí 20. januára 2004 a na telefonickej konferencii logistického výboru FNAS 16. februára 2004. Toto dištancovanie sa preukazuje, že žalobkyňa nemala úmysel zúčastňovať sa na protisúťažnej komunikácii.

42 Pokiaľ ide o logistický výbor FNAS, žalobkyňa Komisii vytýka, že sa dopustila nesprávneho právneho posúdenia, skutkového omylu a zjavne nesprávneho posúdenia, keď sa domnievala, že stretnutia logistického výboru FNAS uvedené v odôvodneniach č. 522 až 526 napadnutého rozhodnutia mali protisúťažný predmet, na základe ktorého ich bolo možné spojiť s udalosťami, ku ktorým došlo pred kontrolami na mieste vykonanými Komisiou v marci 2001. Žalobkyňa v tomto ohľade poznamenáva, že otázky nastolené počas týchto stretnutí boli veľmi vzdialené kontextu údajného „celoeurópskeho kartelu“ organizovaného v rámci stretnutí EFMA, ktorý tvorí jadro napadnutého rozhodnutia. Subsidiárne žalobkyňa poznamenáva, že napadnuté rozhodnutie poznačila protirečivosť odôvodnenia, keďže Komisia v ňom vylučuje zodpovednosť FNAS a jej členov (veľkoobchodníci), z ktorých niektorí zasadali v logistickom výbore, ale zachováva v ňom zodpovednosť žalobkyne. Žalobkyňa spresňuje, že FNAS bola organizátorkou stretnutí a pripravovala z nich zápisnice. Keďže FNAS nebola

pripísaná zodpovednosť ako fóru pre účastníkov údajného kartelu, podľa žalobkyne je to dôkaz, že neexistuje dostatočný dôkaz o existencii uvádzaného porušenia.

43 Žalobkyňa vysvetlila cieľ a organizáciu FNAS a ďalej v prvom rade spresňuje, že na rozdiel od udalostí, ku ktorým došlo pred vyšetrovaním vykonaným v marci 2001, sa stretnutia logistického výboru FNAS konali úplne transparentne, čo sa teda nezhoduje s poznámkou Komisie v odôvodnení č. 548 napadnutého rozhodnutia, podľa ktorej je obvyklé, že činnosti kartelu, o aký ide v prejednávanej veci, sa uskutočňujú tajne, stretnutia sa konajú potajomky a súvisiaca dokumentácia je obmedzená na minimum.

44 Žalobkyňa ďalej spochybňuje argument Komisie, podľa ktorého mali stretnutia logistického výboru FNAS európsky zemepisný rozsah. Z nijakej zápisnice z týchto stretnutí nevyplýva, že by mohli mať iný predmet než preskúmanie balenia medených tvaroviek vo Francúzsku. Žalobkyňa tvrdí, že ak sa uvádzali paralely so situáciou v iných štátoch, robilo sa to len s cieľom poskytnúť príklady a nie zmeniť balenie tvaroviek v týchto štátoch.

45 Pokiaľ ide o predmetné stretnutia, žalobkyňa spresňuje, že zo zápisnice z prvého stretnutia logistického výboru FNAS 25. júna 2003 vyplýva, že tak veľkoobchodníci, ako aj výrobcovia vyjadrili svoje znepokojenie v súvislosti s poklesom trhu a veľkoobchodníci žiadali výrobcov o úpravu svojich balení, aby mohli lepšie konkurovať iným distribučným sieťam, ako je zásielkový predaj. V rámci odpovede výrobcovia vyjadrili obavy z toho, aký vplyv by mohol mať tento nový typ balenia na výrobné náklady. Súvisiace diskusie nemali v žiadnom prípade protisúťažný charakter.

46 To isté platí aj pre druhé stretnutie, ktoré sa uskutočnilo 15. októbra 2003.

47 Pokiaľ ide o stretnutie z 3. novembra 2003, týkalo sa v zásade rokovania medzi francúzskymi veľkoobchodníkmi a výrobcami o zozname výrobkov, ktorých balenie sa malo zmeniť. Na rozdiel od tvrdení spoločnosti Oystertec plc, ktoré Komisia prevzala, podľa žalobkyne zo strany výrobcov v žiadnom prípade nešlo o organizovanie akéhosi spoločného určovania cien medených tvaroviek na území Európskej únie.

48 Pokiaľ ide o stretnutie z 20. januára 2004 a telefonickú konferenciu zo 16. februára 2004, žalobkyňa zdôrazňuje svoju tvrdú reakciu na dve „pošmyknutia“ pána La. (zástupca žalobkyne v logistickom výbore FNAS), prvé z nich na stretnutí 20. januára 2004, keď hovoril o „dodatočných nákladoch vo výške 13 % (namiesto pôvodne predpokladaných 10 %)“, a druhé uvedené v zápisnici z telefonickej konferencie 16. februára 2004, pokiaľ ide uplatnenie zvýšenia dodávateľských cien o 5 % v apríli 2004. Dištancovala sa od tohto typu komunikácie najskôr na stretnutí s predsedom FNAS 3. marca 2004, potom prostredníctvom listu zaslaného FNAS. Žalobkyňa tvrdí, že podľa judikatúry predstavuje tento list verejné dištancovanie sa. Okrem toho v rozpore s tvrdením Komisie nie je znenie tohto listu neurčité a list bol rýchlo poskytnutý všetkým členom FNAS.

49 V replike žalobkyňa spochybňuje niektoré údaje uvedené v chronologickej tabuľke Komisie pripravenej v rámci svojej obrany, ktoré sa žalobkyne podľa jej tvrdenia netýkajú, a preto musia byť odmietnuté.

— O období rokov 1992 až 1994

50 Žalobkyňa tvrdí, že v súvislosti s obdobím prinajmenšom od 10. septembra 1992 do 13. decembra 1994, teda obdobím 27 mesiacov, neexistuje nijaký dôkaz vzťahujúci sa na protisúťažné konanie, ktoré sa jej týka. Právnym následkom tohto prerušenia trvajúceho 27 mesiacov je teda premlčanie.

51 Pokiaľ ide o fax zo 14. júna 1993 týkajúci sa cenníka na obdobie od 1. júla 1993, o ktorom sa hovorí v odôvodnení č. 218 napadnutého rozhodnutia, žalobkyňa tvrdí, že nijaká skutočnosť nemôže viesť k záveru, že IMI tento cenník získala predtým, než bol poskytnutý zákazníkom žalobkyne. Po prvé už totiž bol vytlačený pred týmto dátumom a po druhé bol tiež poskytnutý zákazníkom pred jeho uplatnením.

52 Žalobkyňa tiež poznamenáva, že počas uvedeného obdobia sa uskutočnili štyri schôdze EFMA, pričom Komisia netvrdila, že sa pri príležitosti oficiálnych stretnutí uskutočnili protisúťažné stretnutia alebo tzv. stretnutia „super-EFMA“.

53 Žalobkyňa sa okrem toho domnieva, že z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že v predmetnom období konala ako nezávislý konkurent na trhu a vôbec nesledovala závery nejakého zosúladeného postupu s konkurentmi. S odkazom na body 71 až 77 rozsudku Súdu prvého stupňa zo 14. októbra 2004, Bayerische Hypo- und Vereinsbank/Komisia (T-56/02, Zb. s. II-3495), žalobkyňa tvrdí, že konštatovanie, ku ktorému sa dospelo v uvedenej veci, možno preniesť na prejednávanú vec, pokiaľ ide o predmetné obdobie. Na podporu tohto tvrdenia uvádza, že fax spoločnosti Mueller Industries zaslaný spoločnosti Viega GmbH & Co. KG 12. mája 1992, o ktorom Komisia hovorí v odôvodnení č. 217 napadnutého rozhodnutia, poznámky pána P. (IMI Italia), ktoré sa spomínajú v odôvodnení č. 221 tohto rozhodnutia, ako aj fax gréckeho

distribútora spoločnosti IMI zo 6. septembra 1994 citovaný v odôvodnení č. 229 uvedeného rozhodnutia preukazujú jej konkurenčné a nezávislé správanie.

54 Keďže za obdobie od 10. septembra 1992 do 13. decembra 1994 žalobkyni nemožno pripisovať nijaké protisúťažné správanie, vytýka Komisii, že nerešpektovala pravidlá platné v oblasti prerušenia porušenia a premlčania. V tomto ohľade pripomína judikatúru, podľa ktorej musí Komisia na preukázanie pokračovania údajného porušenia poskytnúť „dôkazy, ktoré sa vzťahujú na skutkové okolnosti časovo dostatočne blízke". Časovú medzeru 27 mesiacov medzi dvomi stretnutiami, ktoré sa jej týkajú, nemožno považovať za „časovo blízku" v zmysle rozsudku Súdu prvého stupňa zo 7. júla 1994, Dunlop Slazenger/Komisia (T-43/92, Zb. s. II-441). Na základe prerušenia údajného porušenia mala Komisia prinajmenšom konštatovať, že medzi skončením prvého obdobia 10. septembra 1992 a rokom 2001, keď začala Komisia vyšetrovanie v dôsledku prvej žiadosti o zhovievavosť, ktorú podala spoločnosť Mueller Industries 9. januára 2001, uplynulo obdobie dlhšie než päť rokov.

55 Komisia navrhuje tento žalobný dôvod zamietnuť.

Posúdenie Všeobecným súdom

56 Všeobecný súd na úvod pripomína, že pokiaľ ide o podanie dôkazu o porušení článku 81 ods. 1 ES, Komisia musí na odôvodnenie presvedčenia, že došlo k spáchaniu údajného porušenia, predložiť dostatočne presné a súhlasné dôkazy (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 28. marca 1984, CRAM a Rheinzink/Komisia, 29/83 a 30/83, Zb. s. 1679, bod 20). Pokiaľ má súd pochybnosti, musia tieto pochybnosti slúžiť v prospech podniku, ktorý je adresátom rozhodnutia konštatujúceho

porušenie. Súd teda nemôže dospieť k záveru, že Komisia z právneho hľadiska dostatočne preukázala existenciu daného porušenia, ak má súd v tomto ohľade naďalej pochybnosti, najmä v rámci konania o žalobe smerujúcej k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa ukladá pokuta (rozsudok Súdu prvého stupňa z 25. októbra 2005, Groupe Danone/Komisia, T-38/02, Zb. s. II-4407, bod 215).

57 Z ustálenej judikatúry tiež vyplýva, že nie každý dôkaz, ktorý Komisia predloží, musí so zreteľom na každý prvok porušenia nevyhnutne zodpovedať týmto kritériám. Stačí, aby tejto požiadavke zodpovedal celkovo posúdený súbor nepriamych dôkazov predložených inštitúciou (pozri rozsudok Súdu prvého stupňa z 8. júla 2004, JFE Engineering a i./Komisia, T-67/00, T-68/00, T-71/00 a T-78/00, Zb. s. II-2501, bod 180 a tam citovanú judikatúru).

58 Okrem toho je obvyklé, že činnosti v rámci protisúťažných postupov a dohôd sa uskutočňujú tajne, stretnutia sa konajú potajomky a súvisiaca dokumentácia je obmedzená na minimum. Z toho vyplýva, že aj keď Komisia objaví dôkazy výslovne preukazujúce nezákonný vzťah medzi hospodárskymi subjektmi, akými sú zápisnice zo stretnutia, obyčajne sú len zlomkovité a nesúrodé do tej miery, že je často nutné rekonštruovať niektoré detaily prostredníctvom dedukcií. Vo väčšine prípadov sa preto musí existencia protisúťažného postupu alebo protisúťažnej dohody vyvodiť z určitého počtu zhodujúcich sa skutočností a nepriamych dôkazov, ktoré posudzované ako celok môžu predstavovať dôkaz o porušení pravidiel hospodárskej súťaže, pokiaľ neexistuje iné logické vysvetlenie (rozsudky Súdneho dvora zo 7. januára 2004, Aalborg Portland a i./Komisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Zb. s. I-123, body 55 až 57, a z 25. januára 2007, Sumitomo Metal Industries a Nippon Steel/Komisia, C-403/04 P a C-405/04 P, Zb. s. I-729, bod 51).

59 V tomto ohľade treba poznamenať, že vyhlásenia urobené v rámci politiky zhovievavosti hrajú dôležitú úlohu. Tieto vyhlásenia urobené v mene podnikov majú

nezanedbateľnú dôkaznú hodnotu, keďže prinášajú značné právne a ekonomické riziká (pozri v tomto zmysle rozsudky JFE Engineering a i./Komisia, už citovaný v bode 57 vyššie, body 205 a 211, a Sumitomo Metal Industries a Nippon Steel/Komisia, už citovaný v bode 58 vyššie, bod 103). Vyhlásenie podniku obvineného z toho, že sa zúčastnil na karteli, ktorého správnosť spochybňuje niekoľko ďalších obvinených podnikov, však nemožno považovať za postačujúci dôkaz existencie porušenia, ktorého sa tieto podniky dopustili, bez toho, aby bolo podporené inými dôkazmi (pozri rozsudok JFE Engineering a i./Komisia, už citovaný v bode 57 vyššie, bod 219 a tam citovanú judikatúru).

60 Pokiaľ ide o dĺžku trvania porušenia, Komisia ju musí preukázať tiež, lebo dĺžka trvania je základným prvkom pojmu porušenie podľa článku 81 ods. 1 ES. V tomto ohľade sa uplatnia zásady uvedené vyššie (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 21. septembra 2006, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Komisia, C-105/04 P, Zb. s. I-8725, body 94 až 96). Judikatúra ďalej vyžaduje, aby sa Komisia pri neexistencii dôkazov, na základe ktorých je možné priamo určiť trvanie porušenia, opierala aspoň o dôkazy, ktoré súvisia so skutočnosťami dostatočne blízkymi z časového hľadiska tak, aby bolo možné odôvodnene pripustiť, že toto porušenie trvalo neprerušene v rozpätí dvoch uvedených dátumov (pozri rozsudok Súdu prvého stupňa zo 16. novembra 2006, Peróxidos Orgánicos/Komisia, T-120/04, Zb. s. II-4441, bod 51 a tam citovanú judikatúru).

— O období po marci 2001

61 Treba uviesť, že žalobkyňa nepopiera, že sa zúčastňovala na karteli pred kontrolami vykonanými Komisiou v marci 2001.

62 Treba tiež uviesť, že udalosti, ktoré Komisia vytýka žalobkyni, teda účasť na stretnutiach FNAS, kontakty medzi žalobkyňou a FRA.BO, ako aj kontakty nadviazané počas veľtrhu v Essene, žalobkyňa samy osebe nepopiera. Popiera však protisúťažný charakter týchto udalostí a skutočnosť, že patria do rámca jediného, komplexného a nepretržitého porušenia konštatovaného vo vzťahu k obdobiu pred marcom 2001.

63 Nakoniec je potrebné poznamenať, že žalobkyňa spochybňuje hodnovernosť vyhlásení spoločnosti FRA.BO.

64 Treba preto určiť, či treba správanie zistené po kontrolách Komisie v marci 2001 kvalifikovať ako protisúťažné kontakty a či umožňujú záver, že došlo k predĺženiu tohto porušenia.

65 Pokiaľ ide po prvé o dvojstranné kontakty, z vyhlásenia spoločnosti FRA.BO, ktoré urobila v rámci svojej žiadosti o zhovievavosť, a z niekoľkých písomných dôkazov, ktoré poskytla počas správneho konania, vyplýva, že výmena citlivých informácií medzi konkurentmi pokračovala aj po kontrolách vykonaných Komisiou.

66 Dôkazy uvádzané proti žalobkyni spočívajú vo výpisoch telefonických hovorov spoločnosti FRA.BO a v niekoľkých rukou písaných poznámkach nachádzajúcich sa v zápisníku pani P. (FRA.BO).

67 Argumenty žalobkyne, podľa ktorých išlo o legálne kontakty týkajúce sa najmä krížových dodávok, projektu priemyselnej spolupráce alebo spoločnej stratégie, ktorú si želala spoločnosť FRA.BO voči CEN, pokiaľ ide o otázku homologizácie jedného typu tvarovky, nespochybňujú skutočnosť, že dochádzalo k výmene citlivých informácií,

ku koordinácii cien a k zvyšovaniu cien. Uvedené argumenty okrem toho nie sú podložené nijakým dôkazom, ako sú faktúry alebo objednávky, ktorý by sa týkal predmetného obdobia. Pokiaľ totiž prehliadneme skutočnosť, že žalobkyňa pripojila niekoľko faktúr týkajúcich sa krížových dodávok prvýkrát až v štádiu repliky, teda oneskorene, treba uviesť, že tieto dokumenty sa týkajú až obdobia po roku 2004.

68 Navyše treba poznamenať, že Komisia sa neopierala len o vyhlásenia spoločnosti FRA.BO. Z rukou písaných poznámok pani P. (FRA.BO) vyplýva, že žalobkyňa a FRA.BO počas rozhovoru 5. júna 2003 diskutovali o cenách uplatňovaných IBP vo Francúzsku, čo nemá nijakú súvislosť s otázkou homologizácie nového typu tvarovky. Z rukou písaných poznámok nachádzajúcich sa v zápisníku pani P., ktoré sa týkali telefonického rozhovoru z 5. februára 2004, tiež vyplýva, že sa riešili prognózy zvýšenia cien vo Francúzsku a v Grécku. Navyše v rozpore s tvrdením žalobkyne skutočnosť, že skutočné zvýšenia mohli byť odlišné od tých, ktoré sú uvedené v zápisníku pani P., nijako nespochybňuje skutočnosť, že tieto dva podniky si vymieňali informácie o svojich cenách.

69 Pokiaľ ide po druhé o stretnutie medzi pánom H. (IBP) a zástupcom žalobkyne na veľtrhu v Essene 18. marca 2004, z vyhlásenia pána H. vyplýva, že odpovedal na otázku týkajúcu sa cien a že IPB pripravovala zvýšenie cien na koniec marca 2004. Keďže žalobkyňa nepreukázala, že táto informácia už bola zverejnená a že oficiálny list IBP týkajúci sa tohto zvýšenia bol zaslaný až 30. marca 2004, treba konštatovať, že išlo o kontakt, akokoľvek izolovaný, ktorý súvisel s cenovou politikou na nemeckom trhu.

70 Navyše argument, podľa ktorého táto komunikácia nemala protisúťažný charakter z dôvodu neexistencie reciprocity alebo z dôvodu, že žalobkyňa už bola sama rozhodnutá zvýšiť ceny, nie je relevantný. Podľa judikatúry nie je na porušenie zásady nezávislého správania na trhu nevyhnutné, aby bola výmena informácií recipročná. V tomto ohľade z judikatúry vyplýva, že sprístupnenie citlivých informácií odstraňuje neistotu týkajúcu sa budúceho správania konkurenta a ovplyvňuje tak priamo alebo nepriamo stratégiu adresáta týchto informácií (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 23. novembra 2006, Asnef-Equifax a Administración del Estado, C-238/05, Zb. s. I-11125, bod 51 a tam citovanú judikatúru).

71 Pokiaľ ide po tretie o účasť žalobkyne na stretnutiach FNAS, najmä zo zápisníc z týchto stretnutí vyplýva, že podľa stretnutí logistického výboru FNAS sa diskutovalo o otázkach týkajúcich sa cien, ako sú otázky predajných marží a zvyšovania cien tvaroviek.

72 V tomto ohľade treba uviesť, že zápisnica z 25. júna 2003 hovorí o rozhodnutí konkurentov, podľa ktorého „cieľom, ktorý sa má dosiahnuť, je prinajmenšom stabilizácia cien“. Zo zápisnice z 15. októbra 2003 vyplýva, že Aquatis France SAS, IBP, a žalobkyňa poskytli ostatným výrobcom informácie o rozdelení svojich predajov na určité kategórie, ako aj o svojich maržách. Na stretnutí 3. novembra 2003 došlo k výmene informácií o budúcich zvýšeniach cien. Zo zápisnice z 20. januára 2004 tiež vyplýva, že po určitej výmene názorov pán La. navrhol, aby „výrobcovia informovali svojich zákazníkov o možnom zvýšení cien o 6 % súvisiacom so zvýšením ceny materiálov s cieľom otestovať reakciu trhu a súčasne zvýšiť cenu balení“. Podľa tejto zápisnice „musí k tomuto zvýšeniu ceny materiálov dôjsť v celom sortimente“ a „jednotková cena nových balení sa tak musí zvýšiť o 5,3 alebo 5,4 %“. Nakoniec po tomto stretnutí

sa 16. februára 2004 uskutočnila telefonická konferencia, v priebehu ktorej každý výrobca uviedol svoj názor, pokiaľ ide o plánované zvýšenie cien.

73 Hoci diskusie s dodávateľmi o ich návrhu na úpravu balenia nemali dôsledky, pokiaľ ide o právo hospodárskej súťaže, a hoci taký návrh vyvolal dodatočné výrobné náklady, nič to nemení na skutočnosti, že zosúladený postup týkajúci sa percentuálneho podielu, ktorý mal byť prenesený na dodávateľov, alebo časti nákladov, ktorú mali prevziať výrobcovia, nie je sám osebe bez účinku na trh. Ide tu o otázku, ktorú musí podnik vyriešiť samostatne. To isté platí, pokiaľ ide o predajné marže a zvýšenia cien tvaroviek.

74 Pokiaľ ide o zemepisný rozsah diskusií vedených v rámci stretnutí FNAS, treba uviesť, že v rozpore s názorom Komisie uvedeným v odôvodneniach č. 575 a 584 napadnutého rozhodnutia sa uvedené diskusie týkali len francúzskeho trhu. Zo zápisníc z uvedených stretnutí totiž vôbec nevyplýva, že by sa tieto stretnutia týkali aj „Španielska, Talianska, Spojeného kráľovstva, Nemecka a celkovo európskeho trhu“. Treba preto konštatovať, že tajná dohoda v rámci stretnutí FNAS nemala celoeurópsky rozsah. Skutočnosť, že stretnutia FNAS sa odohrávali medzi zástupcami podnikov s celoeurópskym rozsahom, ako poznamenáva Komisia, toto konštatovanie nevyvracia.

75 Pokiaľ ide o list prezidenta a generálneho riaditeľa žalobkyne prezidentovi FNAS zo 16. marca 2004, ktorý podľa žalobkyne predstavuje verejné dištancovanie sa od porušení, ku ktorým došlo na stretnutí 20. januára 2004 a počas telefonickej konferencie logistického výboru FNAS 16. februára 2004, na ktorých sa zúčastnil najmä pán La., treba pripomenúť, že podľa judikatúry treba pojem verejného dištancovania sa ako prvok zbavenia sa zodpovednosti vykladať reštriktívne (pozri rozsudok Súdu

prvého stupňa z 5. decembra 2006, Westfalen Gassen Nederland/Komisia, T-303/02, Zb. s. II-4567, bod 103 a tam citovanú judikatúru).

76 Z judikatúry vyplýva, že oznámenie, ktorého cieľom je verejne sa dištancovať od protisúťažného postupu, musí byť vyjadrené pevne a jasne tak, aby ostatní účastníci kartelu dobre pochopili zámer dotknutého podniku (rozsudok Súdneho dvora z 19. marca 2009, Archer Daniels Midland/Komisia, C-510/06 P, Zb. s. I-1843, bod 120).

77 V prejednávanej veci treba konštatovať, že formulácia, ktorú použil prezident a generálny riaditeľ žalobkyne vo svojom liste prezidentovi FNAS, má príliš všeobecnú povahu na to, aby bolo možné dospieť k záveru, že išlo o verejné dištancovanie sa. List totiž hovorí iba o znepokojení v súvislosti s diskusiami o cenách, ktoré sa mohli uskutočniť medzi účastníkmi, pripomína internú politiku žalobkyne v oblasti práva hospodárskej súťaže a v tomto rámci adresuje prezidentovi FNAS žiadosť, aby prijal opatrenia s cieľom zabrániť takému protisúťažnému postupu, pričom však neuvádza, že k nemu skutočne došlo a že tento list súvisel so skutočnosťou, že jej zástupca inicioval zosúladené postupy týkajúce sa cien.

78 Navyše treba konštatovať po prvé, že uvedený list bol zaslaný len prezidentovi FNAS a ostatným účastníkom nebola zaslaná nijaká „overená kópia“ tohto listu.

79 Po druhé uvedený list neobsahuje ani žiadosť zaslanú v tomto zmysle FNAS. Skutočnosť, že tento list bol 7. apríla 2004 poskytnutý členom logistického výboru FNAS z jej iniciatívy spolu s odpoveďou prezidenta FNAS na tento list z 31. marca 2004,

v ktorej sa pripomína cieľ pracovnej skupiny vytvorenej v rámci logistického výboru FNAS, nie je relevantná na vyslovenie záveru, že žalobkyňa sa od kartelu dištancovala.

80 Nakoniec aj za predpokladu, že by list prezidenta a generálneho riaditeľa žalobkyne prezidentovi FNAS bolo možné považovať za verejné dištancovanie sa, treba podotknúť, ako to správne urobila Komisia, že tento list bol doručený až na konci obdobia, počas ktorého bolo porušenie konštatované, a preto nemôže spochybniť konštatovania Komisie týkajúce sa účasti žalobkyne na karteli pred 16. februárom 2004, čiže pred dátumom posledného stretnutia.

81 V tomto štádiu je teda potrebné dospieť k záveru, že vytýkané správanie, ku ktorému došlo po kontrolách vykonaných Komisiou v marci 2001, malo protisúťažný charakter. Okrem toho je z právneho hľadiska dostatočne preukázané.

82 Pokiaľ ide o otázku, či išlo o pokračovanie porušovania zisteného pred marcom 2001, treba uviesť, že toto porušovanie spočívalo v pravidelnej, niekoľko rokov trvajúcej organizácii viacstranných a dvojstranných kontaktov medzi konkurujúcimi si výrobcami, ktorých predmetom bolo zavedenie protiprávnych postupov s cieľom umelo organizovať fungovanie trhu s tvarovkami, a to najmä v oblasti cien.

83 Uvedené kontakty sa nadväzovali na stretnutiach organizovaných v rámci odborných združení, konkrétne v rámci EFMA (na stretnutiach tzv. „super-EFMA“), na obchodných veľtrhoch, na stretnutiach *ad hoc* a počas dvojstranných výmen názorov. Vo všeobecnosti sa iniciatívy smerujúce k diskusiám o zvyšovaní cien prijímali na európskej úrovni a ich výsledok sa vykonával na vnútroštátnej úrovni, keďže výrobcovia mali

postup koordinácie cien vlastný každému štátu a miestne opatrenia, ktoré dopĺňali opatrenia prijaté na európskej úrovni.

84 Správanie vytýkané po marci 2001 spočívalo aj v kontaktoch nadviazaných v rámci odborných združení (stretnutia FNAS), v dvojstranných kontaktoch týkajúcich sa parametrov hospodárskej súťaže a v kontaktoch nadviazaných na obchodných veľtrhoch (veľtrh v Essene).

85 Keďže cieľ protisúťažných postupov, teda zosúladenie cien, sa nezmenil, skutočnosť, že niektoré charakteristiky alebo intenzita týchto postupov sa zmenili, nie je relevantná, pokiaľ ide o pokračovanie predmetného kartelu. V tomto ohľade treba poznamenať, že je pravdepodobné, že po kontrolách vykonaných Komisiou sa kartel vyznačoval menej štruktúrovanou formou a činnosťou premenlivejšej intenzity. Zo skutočnosti, že kartel môže zaznamenať obdobia s činnosťou premenlivejšej intenzity, však nevyplýva, že možno dospieť k záveru o jeho skončení.

86 V tomto ohľade treba konštatovať, že aj keď sa po vykonaní kontrol v marci 2001 znížil počet účastníkov kartelu z deviatich na štyroch, hlavní účastníci kartelu pred týmito kontrolami (teda žalobkyňa, IBP, ako aj bývalé dcérske spoločnosti spoločnosti IMI) boli, ako vyplýva z napadnutého rozhodnutia, do kartelu stále zapojené. Rovnako niektoré z osôb, ktoré boli do kartelu zapojené už pred marcom 2001, sa podieľali aj na správaní vytýkanom po tomto dátume.

87 Pokiaľ ide o zemepisný rozsah jediného a nepretržitého porušenia, hoci sa stretnutia FNAS vzťahovali len na francúzsky trh (pozri bod 74 vyššie), zdá sa, že protisúťažné kontakty medzi konkurentmi po marci 2001 sa týkali aj nemeckého, gréckeho,

španielskeho a talianskeho trhu, ako vyplýva z telefonických kontaktov medzi žalobkyňou a spoločnosťou FRA.BO alebo z kontaktu nadviazaného na veľtrhu v Essene medzi žalobkyňou a spoločnosťou IBP.

88 Keďže správanie každého z účastníkov vrátane správania žalobkyne sledovalo rovnaký protisúťažný cieľ, a to kontrolovať a obmedzovať hospodársku súťaž na trhu s tvarovkami prostredníctvom koordinácie a zvyšovania cien, ako aj výmeny citlivých informácií, Komisia sa mohla oprávnene domnievať, že ide o pokračovanie skoršieho porušenia.

89 Nakoniec ani ostatné argumenty, ktoré uviedla žalobkyňa v rámci tohto žalobného dôvodu, teda argumenty založené na skutočnosti, že FNAS bola organizátorkou stretnutí a pripravovala zápisnice, že samotná FNAS nebola adresátkou napadnutého rozhodnutia alebo že stretnutia sa uskutočňovali transparentne, tento záver nespochybňujú.

90 Pokiaľ ide po prvé o argument, podľa ktorého zápisnice zo stretnutí pripravovala FNAS, je irelevantný, keďže je nesporné, že žalobkyňa bola na týchto stretnutiach zastúpená. Keďže jej teda uvedené zápisnice boli poskytnuté, žalobkyňa ich mohla buď písomne, alebo na nasledujúcom stretnutí opraviť alebo upozorniť na body, s ktorými nesúhlasila.

91 Pokiaľ ide po druhé o argument, podľa ktorého samotná FNAS nebola adresátom napadnutého rozhodnutia, je takisto irelevantný. V tomto ohľade treba poznamenať, že z odôvodnenia č. 606 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že Komisia sa domnievala, že „aj keď sú k dispozícii skutočnosti dokazujúce, že výrobcovia uzavreli dohodu, ktorú podľa Advanced Fluid Connections vykonali, zo žiadnej skutočnosti nevyplýva,

že FNAS aktívne prijala úlohu, ktorú jej výrobcovia zverili, alebo že uľahčila vykonávanie dohody“. Komisia preto v odôvodnení č. 607 napadnutého rozhodnutia dospela k správnemu záveru, že FNAS sa na predmetnej dohode nezúčastňovala, a preto nemôže byť uvedená medzi adresátmi napadnutého rozhodnutia.

92 Zo všetkého, čo bolo uvedené vyššie, vyplýva, že žalobný dôvod založený na neúčasti žalobkyne na karteli po marci 2001 musí byť zamietnutý.

— O období rokov 1992 až 1994

93 Na úvod treba uviesť, že žalobkyňa nespochybňuje skutočnosti konštatované vo vzťahu k jej účasti na karteli v období od 31. decembra 1991 do 10. septembra 1992 ani v období od decembra 1997 do marca 2001. Okrem toho je potrebné pripomenúť, že žalobkyňa na pojednávaní uviedla, že nespochybňuje svoju účasť na karteli v období rokov 1995 až 1997. Napadnuté rozhodnutie preto treba preskúmať iba v rozsahu, v akom Komisia konštatovala účasť žalobkyne na porušovaní v období od 10. septembra 1992 do 13. decembra 1994.

94 V tomto ohľade treba pripomenúť, že podľa článku 25 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 podlieha právomoc Komisie uložiť pokuty za porušenia ustanovení práva hospodárskej súťaže v zásade päťročnej premlčacej lehote. Podľa článku 25 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 „v prípade pokračujúceho [nepretržitého – *neoficiálny preklad*] alebo opakovaného porušovania začína čas [lehota – *neoficiálny preklad*] plynúť dňom ukončenia porušovania“. Podľa článku 25 ods. 3 a 5 nariadenia č. 1/2003 každý úkon, ktorý

Komisia vykoná na účely vyšetrovania alebo postupu súvisiaceho s porušením, preruší premlčaciu lehotu a po každom prerušení začína premlčacia lehota plynúť znova.

95 V prejednávanej veci Komisia začala vyšetrovanie vykonaním kontrol 22. marca 2001. Z toho vyplýva, že žiadna pokuta nemôže byť uložená za porušenie, ktoré bolo ukončené pred 22. marcom 1996. V dôsledku toho treba určiť, či rôzne skutočnosti uplatnené v napadnutom rozhodnutí preukazujú, že účasť žalobkyne na karteli pokračovala alebo bola ukončená v období od 10. septembra 1992 do 13. decembra 1994.

96 V tomto ohľade treba poznamenať, že všetky dôkazy uvedené na podporu skutočností spomínaných v odôvodneniach č. 214, 217, 218, 221, 224, 225, 229 a 232 napadnutého rozhodnutia stačia na vyvodenie záveru, že žalobkyňa sa na karteli počas dotknutého obdobia neprestala zúčastňovať.

97 Treba najmä poznamenať, že Komisia v odôvodnení č. 214 napadnutého rozhodnutia uviedla písomné poznámky z polovice alebo konca roka 1992, uvádzajúce meno žalobkyne, kde sa hovorí o cenníku, ktorého vstup do platnosti bol stanovený na január 1993 (pre všetky krajiny s výnimkou Francúzska) a na apríl 1993 (pre Francúzsko). Rovnako v odôvodnení č. 217 napadnutého rozhodnutia sa hovorí o faxe z 12. mája 1993, ktorý zaslala spoločnosť Mueller Industries spoločnosti Viega a v ktorom sa žalobkyni vytýka, že systematicky nedodržiava podmienky dohody, na ktorej sa zúčastňuje. Z toho teda možno vyvodiť, že žalobkyňa od dohody neodstúpila. To isté platí, pokiaľ ide o fax zo 6. septembra 1994, ktorý dovozca a distribútor zaslal pánovi W. (IMI) (odôvodnenie č. 229 napadnutého rozhodnutia) a v ktorom sa uvádza, že žalobkyňa riadne nedodržiavala „dohody“.

98 Pokiaľ ide o tento posledný bod, stačí uviesť, že nedodržiavanie kartelovej dohody nič nemení na samotnej existencii kartelu. V prejednávanej veci sa teda nemožno domnievať, že účasť žalobkyne na porušovaní bola ukončená počas posudzovaného obdobia, len preto, že žalobkyňa využila kartel vo svoj prospech tým, že nedodržala úplne dohodnuté ceny.

99 Členovia kartelu totiž zostávajú konkurentmi, z ktorých každý môže byť v pokušení kedykoľvek využiť disciplinovanosť ostatných v oblasti cien, na ktoré sa vzťahuje kartel, aby znížil vlastné ceny s cieľom zväčšiť svoj podiel na trhu, ale pri zachovaní všeobecnej úrovne relatívne vysokých cien. V každom prípade skutočnosť, že žalobkyňa úplne neuplatňovala dohodnuté ceny, neznamená, že pritom uplatnila ceny, ktoré by mohla fakturovať, pokiaľ by kartel neexistoval (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 15. júna 2005, Tokai Carbon a i./Komisia, T-71/03, T-74/03, T-87/03 a T-91/03, neuverejnený v Zbierke, body 74 a 75).

100 Nakoniec aj z poznámky pána P. z 15. marca 1994 uvedenej v odôvodnení č. 221 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobkyňa bola prítomná pri diskusiách týkajúcich sa talianskeho trhu, ktoré sa uskutočnili 11. a 13. marca 1994.

101 Aj keď sa žalobkyňa nezúčastnila na niekoľkých stretnutiach, ktoré sa v rámci kartelu konali medzi 10. septembrom 1992 a 13. decembrom 1994, či dokonca na žiadnom z nich, neznamená to, že žalobkyňa sa medzitým z kartelu stiahla, vzhľadom na osobitosti dotknutého kartelu, ktorý sa vyznačuje mnohostrannými kontaktmi, dvojstrannými kontaktmi aspoň jedenkrát alebo dvakrát do roka, *ad hoc* kontaktmi a skutočnosťou, že nebolo výnimočné, ak sa člen kartelu nezúčastňoval systematicky na každom stretnutí.

102 Navyše treba konštatovať aj to, že žalobkyňa sa od kartelu verejne nedištancovala. Z ustálenej judikatúry pritom vyplýva, že pokiaľ nedošlo k výslovnému dištancovaniu sa, Komisia sa môže domnievať, že porušenie nebolo ukončené (pozri v tomto zmysle rozsudok Archer Daniels Midland/Komisia, už citovaný v bode 76 vyššie, bod 119 a nasl. a tam citovanú judikatúru).

103 Z toho vyplýva, že argument súvisiaci s prerušením účasti žalobkyne na porušovaní v období od 10. septembra 1992 do 13. decembra 1994 treba zamietnuť.

104 Zo všetkého, čo bolo uvedené vyššie, vyplýva, že tento žalobný dôvod treba zamietnuť ako nedôvodný.

O výpočte výšky pokuty

Tvrdenia účastníkov konania

105 Žalobkyňa Komisii subsidiárne vytýka, že porušila pravidlá týkajúce sa výpočtu výšky pokút. Neboli dodržané ani usmernenia z roku 1998, ani oznámenie o spolupráci z roku 1996. Po prvé východisková suma pokuty, ktorá jej bola uložená, je neprimeraná vo vzťahu k východiskovej sume pokuty uloženej ostatným podnikom. Po druhé nehrala úlohu vodcu. Po tretie Komisia mala upraviť výšku pokuty v závislosti od zemepisného rozsahu a intenzity koordinácie. Nakoniec Komisia konala neoprávnene,

keď odmietla priznať žalobkyni zníženie pokuty na základe toho, že žalobkyňa nespochybnila podstatnú časť výhrad.

106 Komisia navrhuje tento žalobný dôvod zamietnuť.

Posúdenie Všeobecným súdom

107 Pokiaľ ide o prvú výhradu založenú na neprimeranosti východiskovej sumy pokuty, treba pripomenúť, že Komisia je oprávnená rozdeliť členov kartelu do kategórií najmä podľa trhového podielu každého z týchto podnikov. V tomto ohľade treba poznamenať, že Komisia vo vyjadrení k žalobe vysvetlila, že obrat a trhový podiel skupiny Legris Industries, pokiaľ ide o tvarovky, zodpovedal v roku 2000 približne trojnásobku obratu a trhového podielu FRA.BO a Mueller Industries, dvaapolnásobku obratu a trhového podielu Flowflex Holding Ltd a viac než dvojnásobku obratu a trhového podielu Sanha Kaimer GmbH & Co. KG. V tomto rámci Komisia oprávnene stanovila východiskovú sumu pokuty uloženej žalobkyni (14,25 milióna eur) v dvoj- až trojnásobnej výške oproti východiskovej sume pokuty uloženej uvedeným podnikom (5,5 milióna eur). Je síce pravda, že tabuľka pripojená k napadnutému rozhodnutiu obsahuje z dôvodu dôvernosti len veľké orientačné rozpätie veľkosti a významu podnikov, z dôvernej verzie tejto tabuľky a východiskových údajov však vyplýva, že Komisia rozdelila členov kartelu do kategórií správne a objektívne odôvodneným spôsobom.

108 Argument žalobkyne, podľa ktorého je východisková suma pokuty, ktorá jej bola uložená, v každom prípade neprimeraná, pretože zodpovedá 77 % maximálnej sumy pokuty, ktorá jej mohla byť uložená podľa článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003, treba odmietnuť.

109 Po prvé treba pripomenúť, že žalobkyňa a jej materská spoločnosť tvorili v rozhodnej dobe jediný podnik, ktorý bol páchateľom porušenia, ktoré je vytýkané v napadnutom rozhodnutí. Komisia preto bola pri výpočte východiskovej sumy pokuty oprávnená vychádzať z údajov tohto podniku.

110 Po druhé je predovšetkým potrebné, aby bola východisková suma pokuty primeraná porušeniu posúdenému ako celok, pričom treba zohľadniť najmä závažnosť tohto porušenia. V tomto ohľade treba uviesť, že v rámci stanovenia východiskovej sumy pokuty obrat, ktorý podnik dosiahol, nie je rozhodujúcim kritériom na posúdenie závažnosti porušenia. Okrem toho dotknuté porušenie patrí svojou samotnou povahou k najzávažnejším porušeniam uvedeným v článku 81 ES, čo podľa usmernení z roku 1998 môže viesť k východiskovej sume pokuty vyššej než 20 miliónov eur.

111 Po tretie treba poznamenať, že k uplatneniu hornej hranice 10 % obratu stanovenej v článku 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 dochádza v jednej z posledných etáp výpočtu výšky pokuty, teda po výpočte pokuty podľa závažnosti a dĺžky trvania porušenia a po zohľadnení prípadných poľahčujúcich alebo priťažujúcich okolností. V tomto ohľade treba pripomenúť, že ak niekoľko adresátov napadnutého rozhodnutia tvorilo „podnik“ v čase prijatia rozhodnutia, horná hranica môže byť vypočítaná na základe celkového obratu tohto podniku. Pokiaľ sa naproti tomu, ako v prejednávanej veci, táto hospodárska entita rozpadne, aby tvorila dve odlišné entity v čase napadnutého

rozhodnutia, každý adresát rozhodnutia má právo, aby sa príslušná horná hranica použila na každú z nich osobitne. Toto právo je nezávislé od použitia kritéria proporcionality v rámci stanovenia východiskovej sumy pokuty. Nakoniec treba pripomenúť, že podľa judikatúry nemôže hornú hranicu 10 % celkového obratu prekročiť len konečná suma pokuty. Naproti tomu nie je zakázané, aby pri výpočte výšky pokuty prekročila toto obmedzenie medzitýmna suma (rozsudok Súdneho dvora z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Zb. s. I-5425, body 277 a 278).

112 Pokiaľ ide o druhú výhradu založenú na tom, že žalobkyňa nebola vodcom kartelu, ale že mala údajne pasívnu úlohu alebo úlohu pomocníka, ktorá odôvodňuje zníženie sumy pokuty, treba konštatovať, že na 160 utajených stretnutiach, ktoré sa uskutočnili v období od roku 1991 do roku 2001, bola žalobkyňa prítomná na každom druhom, ako sama uznala. Z judikatúry síce vyplýva, že medzi skutočnosťami, ktoré charakterizujú pasívnu úlohu podniku, môže byť zohľadnená značne sporadickejšia povaha jeho účasti na stretnutiach v porovnaní s účasťou jeho konkurentov. Žalobkyňa však nemôže s úspechom tvrdiť, že frekvencia jej účasti na stretnutiach, teda osemkrát do roka, musí byť kvalifikovaná ako „značne sporadickejšia" než účasť ostatných účastníkov a že teda táto účasť zodpovedá výhradne pasívnej či pomocnej úlohe.

113 Pokiaľ ide o tretiu výhradu založenú na skutočnosti, že Komisia mala upraviť výšku pokuty podľa zemepisného rozsahu a intenzity koordinácie, stačí poznamenať, že skutočnosť, že intenzita kartelu bola po kontrolách vykonaných Komisiou nižšia, nemá nijaký vplyv na označenie tohto kartelu za veľmi závažný a dlhotrvajúci, čo odôvodňuje zvýšenie o 10 % za každý rok porušovania, ako spresňujú usmernenia z roku 1998. Okrem toho, aj keď mal tento kartel na začiatku obmedzený územný rozsah, neskôr zaznamenal celoeurópsky rozsah, takže neexistuje nijaký dôvod na

rozlíšenie percentuálnych hodnôt zvýšenia použitých z dôvodu dĺžky trvania podľa zemepisného rozsahu tohto kartelu.

114 Nakoniec treba zamietnuť aj štvrtú výhradu. Z judikatúry totiž vyplýva, že zníženie pokuty v dôsledku spolupráce počas správneho konania je odôvodnené iba vtedy, ak správanie daného podniku umožnilo Komisii zistiť existenciu porušenia s menšími ťažkosťami a prípadne ho ukončiť (rozsudok Súdneho dvora zo 16. novembra 2000, SCA Holding/Komisia, C-297/98 P, Zb. s. I-10101, bod 36). Z judikatúry tiež vyplýva, že zníženie pokuty na základe oznámenia o spolupráci z roku 1996 môže byť odôvodnené len vtedy, ak poskytnuté informácie a všeobecnejšie správanie predmetného podniku možno v tomto ohľade považovať za preukazujúce skutočnú spoluprácu z jeho strany (rozsudok Dansk Rørindustri a i./Komisia, už citovaný v bode 111 vyššie, body 388 až 403, najmä bod 395). Zo spisu pritom vyplýva, že v skutočnosti sa nespochybnenie existencie skutkových okolností týkalo len obdobia od decembra 1997 do marca 2001, teda tri roky z celkovej dĺžky trvania účasti na porušení, ktorá zodpovedala viac než trinástim rokom. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že argumenty smerujúce k spochybneniu účasti žalobkyne na porušovaní po vykonaní kontrol, ako aj v období rokov 1992 až 1994, boli zamietnuté. Z toho vyplýva, že Komisia sa nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia tým, že odmietla zohľadniť čiastočné nespochybnenie skutkových okolností žalobkyňou na základe ustanovení uvedených v oddieli D oznámenia o spolupráci z roku 1996.

115 Z toho vyplýva, že tento žalobný dôvod musí byť zamietnutý ako nedôvodný.

116 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že žalobu treba zamietnuť v celom rozsahu.

O trovách

117 Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže žalobkyňa nemala vo veci úspech, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania v súlade s návrhom Komisie.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (ôsma komora)

rozhodol a vyhlásil:

1. Žaloba sa zamieta.

2. Comap SA je povinná nahradiť trovy konania.

Martins Ribeiro Wahl Dittrich

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 24. marca 2011.

Podpisy